

vede over al jordiff Forfængelighed, saa kunde vi maaste ad den Vej udrette Noget, og dersom vi overhøvedet kunde bidrage til at udbrøde de funde og gode Taler, som det ærede Medlem for Marhus Amt's 1ste Valgfreds (Winther) sluttede sit Foredrag med, og til at opdrage sande Mennesker, der være uimodtagelige for al Slags ydre Gitter, saa vilde jeg ogsaa være enig med ham deri. Men det vil være umuligt for os ved at stoppe den ene Rilde, som dette Lovforslag omhandler, at forhindre, at Forfængeligheden drifter af Tusinde andre mer eller mindre smudsige og uhumste Rilder. Her er under alle Omstændigheder det givet, at det, der er sat som den virkelige Betingelse for at opnaa saadanne Udmærkelser, er borgerlig Fortjeneste, det er Fortjeneste i Statens Tjeneste. Det kan blive mer eller mindre rigtigt bedømt, hvorvidt en saadan Fortjeneste er tilstede, men det er under alle Omstændigheder Samfundsdyder, der her blive gjort til Gjenstand for offentlig Belønning. (Stemmer: Ja, set fra een Side). Det skal ses fra den Side, som ene har Ret til at se det, fra deres Side, der staa i Spidsen for Statens Styrelse. Naar de Herrer tale om, at Reaktionen er i Fremfærd, saa vil jeg sige: Lader os blive ved at gjøre Overgreb paa Overgreb, lader os blive ved at glemme, at vi ikke have andet at gjøre her end at tage Del i Lovgivningsarbejdet, lader os blive ved at gribe ind i Administrationen, i det, der er forbeholdt Kongen i hans Prærogativer, saa kunde vi maaste kalde en Reaktion frem; endnu tror jeg Gud ste Lov ikke, at den er tilstede.

Talder: Flere af de foregaaende Talere have bemærket, at der ikke er Sandhønlighed for, at dette Lovforslag vil blive vel modtaget af den ærede Regjering, men jeg for mit Vedkommende maa tilstaa, at jeg egentlig talte ikke kan nære nogen Tvivl om, at den ærede Regjering vil tage særdeles vel imod det. Jeg støtter ikke dette Haab paa den forholdsvis gunstige Modtagelse, som et af mig indbragt Lovforslag fik for saa Dage siden. Det var nu den Dag, og jeg betragter det som et eiendommeligt, ret smukt Sammentræk, at den Indødføkkommen, som den meget ærede Conseilspræsident og Finanzminister viste over for et af mig indbragt Lovforslag, netop skulde indtræffe Marsdagen efter, at vi havde staaet over for hinanden ved Valget i Slagelse. Det er dog, som sagt, ikke Mindet derom, som bringer mig til at nære saa gunstige Forventninger om Regjeringens Stilling over for dette Forslag, men det er en Ytring, som forleden Dag ved en mindværdig Leilighed kaldt fra et Medlem af den nuværende Regjering, idet den meget agtede Kirke- og Undervisningsminister erklærede, at han betragtede det som en af sine Opgaver — og vel ogsaa som Regjeringens Opgave i Almindelighed — at opdrage Folket til Oplysning, Gudsfrugt og Ydmyghed: saaledes

var det nok han sagde. Naar en Regjering betragter sin Opgave paa den Maade, kan der neppe være Tvivl om, at den vil gjøre sit til at bortrydde de Hindringer, som Statsmagten har reist, for at den rette Mand kan komme tilstede i Folket. Det er ganske sikkert ikke let for nogen Regjering og heller ikke for Representationen, for Lovgivningsmagten, for Statsmagten i det Hele, at udøve nogen umiddelbar opdragende Virksomhed paa Folket; men derimod ligger det vistnok meget nærmere baade for Regjeringen og for Lovgivningsmagten i det Hele, at de søge at fjerne de Hindringer, som forrige Tidens Misfortaelser have reist for en sand Folkebevidsthed. Det er paa denne smukke Hensigt, som fra Regjeringens Side her er udtalt, at jeg støtter min Forventning, og jeg tvivler ikke om, at den ærede Conseilspræsident, naar han tager Ordet, vil bekræfte min Forventning i saa Henseende. Den ærede sidste Taler (Sagd) bemærkede, at vi ikke derved udrydde Forfængeligheden hos Folket. Forudsat nu, at Forfængelighed er en af vore Skjødelynder, saaledes som vi have faaet at høre ikke blot af den ærede Taler, men ogsaa af adskillige af vore Naboer, er det vistnok fuldkommen sandt, at en saadan Skjødelynd ikke udryddes ved nogen som helst Lovforanstaltning, men derimod maa det vistnok siges, at Statsmagten, naar den under tidligere Forhold har indført Institutioner, som særlig tjene til at opølle saadanne daarlige Instinkter hos Folket, paa sin Side ogsaa har en virkelig Opfordring til at fjerne saadanne Institutioner, for derved i alt Fald at gjøre Sit til, at denne Skjødelynd ikke plejes, udvisses og florerer, saaledes som vi se, at den har floreret siden Holbergs Tid i stebte stigende Grad. Den florerer sandelig heller ikke mindst netop i denne Tid, som det ærede Medlem for Thisted Amt's 2den Valgfreds (Sagd) ikke kan lide, at man kalder reaktionær. Denne Tid bidrager netop til at bringe den Forfængelighed, som søler sin Tilfredsstillelse gennem det hele Ordens- Rang- og Titelvæsen, til at florere. Som Alle ville have lagt Mærke til, er der Perioder, hvori saadanne Udmærkelser uddeles i stort Omfang, og dette retter sig for en stor Del efter den Maade, hvorpaa de til de forskellige Tider betragtes, thi Stemmningen gaar op og ned i den som i alle andre Henseender, men netop i de senere Aar, i den reaktionære Tid, hvori vi nu leve, har Afgølsen for den Art Udmærkelser antaget en stærkere Karakter, end den har havt paa Tidspunkter, da der herskede en sundere Landsstemning hos Folket. Fra Regjeringens Side ster der sandelig ikke Noget for at hæmme denne Betragtning. Man ser jo tværtimod, at Ordens- og Titeluddelingen gaar ret livlig for sig. Det er sandelig betegnende, at medens i 1849 den daværende Regjering gjorde Danmarks Borgere til frie Mænd, har Regjeringen, paa saa Dage nær 25 Aar efter, indført en saadan Udvidelse af Rangvæsenet, som nu har fundet